GAZETA LWOWSKA.

W Piątek | Ner. 77. | 10. Lipca 1829.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Wiédnia d. 3. Lipca.* —

Dyrekcyja uprzy. Austryjackiego narodowego banku stosownie do przyrzeczenia swojego podaje do wiadomości publicznéj, zamknięty z ostatnim Czerwca 1829 wykaz rewersów wykupna i antycypacyi, będących w obiegu.

W Wiédniu d. 1. Lipca 1829.

Melchior Steiner,
Zastępca Guber. Banku,

Bernard Baron Eskeles.

Jan Konrad Hippenmayer,
Dyrektorowie Banku.

Wykaz
rewersów wykupna i antycypacyi znajdujących się w obiegu:

Podług zamknięcia rachonków w dniu 31. Grudnia 1828. było w obiegu			ZR. 69781288
W zamian za niezdatne które weszły, wydano nowo zrobionych - - - - - -			4180328
		Razem	73961616
Za to aż do d. 30. Czerwca 1829 r. spalono publicznie wykupionych pieniędzy papierowych ZR.	10000000		
Do spalenia jest goto:	7420325	ZR.	
	Razem	17420325	
Odtrąciwszy od tego te, które z dnia 31. Grud. 1828 były do spalania wyznaczone		9931550	
	Zatém zostaje	7488778	
Niezdatnych rewersów za powyższe nowo zrobione weszło z zamiany - - -		4180328	11669105
Zatém z d. 30. Czerwca 1829 znajduje się w obiegu -			62292513

W Wiédniu d. 30. Czerwca 1829.

Z Buchhalteryi uprzyw. Austr. narod. Banku.

Fran. Salzmann, Nadbuchhalter. Max. Litomiski, Buchhalter.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety angielskie umieściły następujący list pisany z Mexyku pod dniem 12. Kwietnia: Oficer kolumbijski, Clark, przybył tu przed kilku dniami z depeszami od Boliwara. Mówią, że rządy Kolumbii i Mexyku zawrzeć miały w Kwietniu r. z. zaczepne i odporne przymierze, którém obowiązują się, uderzyć na wyspę Kubę, wprzód atoli uczynić mają angielskiemu rządowi przedstawienie względem groźnéj postawy, jaką Hiszpanija na téj wyspie przybrała, i okazać, że dopóki rząd Madrycki trwać będzie w swojéj polityce, nie będą mogły przywieść do skutku przepisów traktatu względem uznania swojéj niepodległości, przez który obowiązały się wstrzymywać się od wszelkich nieprzyjacielskich kroków względem Kuby. Wprawdzie wojsko zebrane w Hawannie nie doświadczało jeszcze wylądowania na brzegach obudwóch rzeczypospolitych, wszelako ich okazywania tak są handlowi szkodliwe, jak nadzieje, które niespokojnym ludziom dają powód do zaburzenia spokojności publicznéj. Z tém szczególném zleceniem wyprawionych będzie do Anglii dwóch Posłów, i jest nadzieja, iż za pomocą rządu angielskiego uda się im wnijść w układy w Dworem Madryckim.« (G. W.)

Zjednoczone Stany Ameryki północnéj.

Dziennik Advertiser Nowo-Yorkski handlowy z dnia 18. Maja umieścił względem traktatu między Francyją a Hajty zawartego, co następuje: »Kilka wiary godnych listów z Hajty donosi, że francuzcy Kommissarze z rządem na St. Domingo zawarli w dniu 10. Kwietnia b. r. traktat, podług którego rzeczpospolita dług swój dopiéro w 40 latach ma zapłacić. Taktat ten stanowi, że kawa hajtycka przez ten cały czas na francuzkich okrętach za opłatą cła, trzymającego środek między opłatą cła od przywozu obcéj kawy a cłem od kawy z francuzkich osad, będzie mogła być do Francyi wprowadzaną.« (Samo Ministerstwo francuzkie zachowuje dotąd o tym traktacie największe milczenie.)

Dziennik Nowo Yorkski, przytacza jako rzecz godną uwagi, że trzej najznamienitsi Członkowie Senatu Zjednoczonych Stanów, będąc oraz

)(

gorliwymi stronnikami teraźniejszego zarządu, nie przyjęli trzech posad dyplomatycznych ofiarowanych sobie przez władzę wykonawszą, chociaż takowe do najwyższych należą; mianowicie P. Tazewell poselską w Anglii, P. Livingston we Francyi, i Gubernator Woodbury w Hiszpanii. (D A)

Indyje Zachodnie.

Gazety północno-amerykańskie zawierają wyjmki z raportu P. Tomasza Kennedy wysłanego przez Towarzystwo przyjaciół północnej Karoliny do Hajty, aby rozpoznał stan rodzin kolorowych, które wspomnione Towarzystwo tamże posłało. P. Kennedy był przez Prezydenta Boyer uprzejmie przyjęty Co się dotycze osady, znalazł ją bardzo niekontentowaną, ponieważ tameczni właściciele gruntów nie dopełnili przyjętych na siebie warunków. Wewnętrzny stan Hajty bardzo niekorzystnie wystawia. Ziemia wyspy, mówi, jest nadzwyczajnie urodzajna, mało uprawy potrzebująca, klimat bardzo łagodny i zdrowy. Przeciwnie zaś rząd niczém nie jest, jak wojskowym despotyzmem — Kongres niczém, jak tylko igraszką — prawo lepiéj napisane, niżli wykonywane — wola Prezydenta wspierana wojskiem 40,000 ludzi — rolnictwo zaniedbane — handel w upadku — obyczaje i zwyczaje wstręt czyniące — sposób życia, szczególniéj w środku kraju, ubogi i dziki — lud ciemny, przesądny, oddany poligamii — i wzrost ludności bardzo mały. W końcu zaleca, aby osadników raczéj do Lebeira (osady północno-amerykańskiéj na brzegach afrykańskich) posyłano, miasto do Hajty, ponieważ tam znajdą rząd liberalny i ustawy liberalne, i będą mogli zatrzymać swoje obyczaje, zwyczaje, język i religiją. (D. A.)

Hiszpanija.

Zdaje się być pewną rzeczą, że Król Jmć przychylając się do życzeń ludu swojego, postanowił na nowo wnijść w związki małżeńskie. Wybór Króla Jmci paść miał na Królewnę Sycylijską Donnę Maryję Krystynę, i Hrabia Ofalia uda się jako nadzwyczajny Poseł ze zleceniem, starać się dla swojego Monarchy o rękę téj Xiężniczki.

Jenerał Józef de Zayas, który w roku 1823, nie dopuścił zrabowania stolicy wojsku pod Bessierem, znaleziony nieżywym w łóżku swojém w Chielana, gdzie żył prywatnie.

Z Murcyi piszą: W Almeradi, Gwardamar i Terrevjeja dało się uczuć w d. 4. i 5. Czerwca znowu takie wstrząśnienie ziemi, iż mieszkańcy sądzili, że ich ostatnia nadeszła godzina. Od téj chwili postanowili mocno opuścić zupełnie tę okolicę. (G. W.)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Na posiedzeniu Izby wyższéj w d. 19. Czerwca złożył Hr. Aberdeen na stole Izby różne papiery, ściągające się do Portugalii. Marg. Clanricarde zrobił kilka uwag względem stosunków Anglii do Mocarstw obcych. Hr. Aberdeen odpowiedział: Już od początku posiedzeń życzyłem sobie sposobności, bronienia postępowania rządu względem Portugalii. Nie wydarzyła mi się ta sposobność. Najprzód zwracam uwagę Waszę, iż wszystko to, coby powiedzieć można przeciwko osobie, rządzącéj w Portugalii, rzecz samę nic nie zmienia. Odpowiedzią na wszystkie zarzuty czynione Don Miguelowi będzie to, czyli Anglija uczyniła dobrze, iż co się dotycze sporu o koronę portugalską, pozostała neutralną. Potrzeba sobie przypomnieć, że z tym krajem istną traktaty i że Anglija domaga się po tamecznym rządzie onych dopełnienia; lecz jakżeby Anglija tego mogła żądać, gdyby ich sama nie szanowała? Zacny Marg. (Clanricarde) porównywa Anglii teraźniejsze stanowisko, z tém, które niebawem przed tém zajęła. Zacny Margr. chce tém dowieść, że Anglija nie posiada za granicą tego samego co miała poważania; lecz myli się w tém, albowiem w żadnym czasie nie znajdował rząd tego kraju u obcych rządów więcéj względów, jak w téj chwili. Tymczasem być może, że jest pewna klassa osób, która rządowi angielskiemu nie życzy dobrze; temi są niespokojne głowy Europy, które niczego barzdziéj sobie nie życzą, jak tylko rozpostrzyć się po świecie i rozpocząć dzieło zburzenia. Lecz rządy europejskie, przyjaciele pokoju w całym świecie, nakoniec ci wszyscy, którzy sobie życzą aby porządek utrzymany i stan narodów poprawiony został, pokładają teraz w rządzie angielskim więcéj zaufania, niżeli dawniéj. Co się dotycze traktatu z dnia 6. Lipca, tedy nigdy nie wynurzałem o nim zdania mojego. Rząd go wykona, wszelako doznaje wiele trudności, bez obciążenia się, jak zacny Margrabia zdaje się życzyć, przepowiednią względem sposobu onegoż wykonania. Co się dotycze Turcyi, nie można uważać stanowiska tego Państwa, aby nie widzieć, iż gdyby takowe wielkim zmianom uległo, zostałaby zagrożona równowaga potęgi w Europie. Rząd angielski nie jest obojętny przy utrzymaniu téj politycznéj równowagi, lecz nie może teraz zapuszczać się w rozbior, jakim sposobem takowa będzie utrzymaną. Nakoniec co się dotycze Państw południowo-amerykańskich, tedy bez wątpienia żałować należy, że są niezgodą szarpane, lecz w téj mierze rząd angielski nie może nic czynić, i musi wstrzymywać się od wszelkiego mieszania się. Poczém jeszcze na tém samém posiedzeniu

zabrał głos Xiążę Wellington i bronił zewnętrznych stosunków Anglii.

Podług Dziennika Globe and Traveller wojsko Don Miguela blokuje teraz istotnie wyspę Terceirę. Wiadomości z S. Michael twierdzą, że okręt Briton został przez eskadrę blokującą Terceirę oddalony. (G. W.)

Francyja.

W d. 20. Czerwca dał Król Jmć prywatne posłuchanie Angielskiemu Posłowi Lordowi Stuart w towarzystwie P. Stratford-Kanninga, który dnia następującego miał do Londynu odjechać. Później miał posłuchanie u Króla Poseł Neapolitański. — Xiąże Paweł Wirtembergski, który niedawno był w Hiszpanii, popłynie z Bordeaux do Państw północno amerykańskich.

W d. 22. Czerwca ukończyła Izba Deputowanych narady nad budżetem Ministerstwa handlowego, i zaczęła naradzać się nad budżetem Ministerstwa wojny. Przy końcu zawiadomił Izbę Prezydent, że dnia następującego udzieli jej wiadomości ze strony rządu.

Kollegijum wyborcze Mozeli wybrało na posła do Izby Deputowanych P. Balzac, kandydata ministeryjalnego; miał ón 5 głosów więcej od kandydata liberalistów, Jenerała Semele

Dziennik *Aviso de la Méditerrannée*, wychodzący w Toulonie, pisze pod d. 13. Czerwca: »P. Signoret, Kapitan artyleryi pierwszéj klassy, powołany został na dowódzcę 84 artylerzystów, którzy będą rozdzieleni na bombardyjerskie galioty: Cyklop, Acheron, Wulkan, Etna, Wezuwijusz i la Dore. Uzbrajanie tych okrętów bombardyjerskich idzie bardzo śpiesznie; aby jak najprędzéj można bombardowanie Algieru rozpocząć. P. Signoret wsiąść ma na okręt linijowy Prowancyja, który całej dywizyi przywodzić będzie. Okoliczność ta potwierdza dawniejszą naszę wiadomość, że Wice Admirał de Rigny nie uda się pod Algier, albowiem okręt Conquerant jest zawsze gotów zabrać go i jak się zdaje zawieźć na Wschód dla objęcia tamże znowu dowództwa nad tameczną eskadrę.

Gazeta Strasburgska donosi, że fabryka król. broni, pałaszów, szabel, bagnetów w Klingenthal w roku 1830, a zatem po stuletniém tamże istnieniu będzie zniesioną, i zastąpi ją inna, którą rząd kazał zbudować w Chatellerault w Departamencie Vienne. Wielu robotników umieszczonych przy fabryce w Klingenthal, przeniosło się już zeszłego Stycznia do Chatellerault.

Gazety Francuzkie piszą z Toulonu pod d. 17. Czerwca: »Galiota Mesange, pod sprawą Porucznika marynarki Chaumont, powróciwszy z Algieru i Mahon, które w d. 11. Czerwca opuściła; zawinęła wczoraj do naszéj zatoki. Taż donosi: »Angielska korweta, płynąca ze Wschodu przywiozła Dejowi Algierskiemu od W. Sułtana zalecenie, aby zawarł pokój z Francyją, pod warunkami, jakie tylko ta zechce; w skutek przybycia wspomnionéj korwety Dej Algierski i Ministerstwo Francuzkie przesłały sobie noty, i jest nadzieja, że spory od lat dwóch trwające będą po przyjacielsku załatwione. Co zaś ze strony W. Sułtana czyni podobném takie pośrednictwo do ugody, jestto przybycie tureckiego wojennego bryga przed Algier, który wszedł w umowę z komendantem francuzkiéj eskadry stojącéj przed tą zatoką.« (G. W.)

Państwo Papiezkie.

Dziennik Rzymski pisze z Imola z d. 10. z. m.: »W d. 8. zebrało się pospólstwo zburzone przez złośliwych ludzi i wywarło wściekłość swoję na pałac nieobecnego Kardynała Biskupa, przez którego sądziło się być uciśnionem Mały oddział jazdy dostateczny był do rozproszenia tych rozruchów. Większa część ludu gani to kary godne bezprawie. Teraz wszystko spokojne.« (G.W.)

Rossyja.

Podług Dziennika Petersburskiego z d. 16. Czerwca, Radca kollegijalny, P. Frohmann, pierwszy Sekretarz Poselstwa w Wiedniu, został na prośbę swoję pensyjonowany, przyczém Cesarz Jmć dał mu stopień Radcy Stanu.

Dnia 15. Czerwca P. Robertson odbył żeglugę na powietrzną, któréj sprzyjała piękna pogoda. Po zabawieniu pięć godzin w górnych przestrzeniach spuścił się szczęśliwie na powrót.

Pułkownicy: Baron Fryderyks II., Baron Gersdorf, Łutkowski i Dobryszyn, mianowani zostali Jenerałami Majorami.

W skutek ukazu rządzącego Senatu dozwolony został wywóz, bez opłaty cła, wódki z żyta i spirytusu w 28 Gubernijach wielko-Rossyjskich i prowincyj kaukazkich: przez porty Archangielski, Astrachański, Petersburski i Narewski.

Podług wiadomości z Krymu, wiele obiecujące żniwa zboża i jarzyn, a nawet w części wina, zupełnie zniszczone zostały przez nagłe pokazanie się niezmiernéj ilości gąsiennic.

Od niejakiego czasu (mówi Dziennik Petersburski) uważano, że ludy wojownicze zamieszkujące północno-wschodnie strony Kaukazu, zaczynają być spokojniejsze, przez co odpowiadają dobroczynnym zamiarom rządu naszego, dążącego

do ich uobyczajenia. Sto sześciu najstarszych Czeczenów, między którymi znajduje się sławny Beibulat, jeden z najwaleczniejszych awanturników Kaukazu, chcąc dać dowód poświęcenia się swojego dla Rossyi, upraszali, aby im dano za naczelnika Mehti Chana, naczelnika, czyli Szamkała w Tarki, już oddawna poddanym Rossyjskim będącego. Ten Xiążę, będący właścicielem najobszerniejszych włości w Dagestanie, mający przy tém wielki wpływ u wszystkich Xiążąt goralskich, okazał się stale przychylnym do Rossyi i ma rangę Jenerała Porucznika w wojsku Rossyjskiém. Wiadomo, że prowincyja Traki już w pierwszéj połowie 17go wieku uznała zwierzchnictwo Rossyi, i że Car Michał, pierwszy władzca z dynastyi Romanów, nadał Szamkałowi pierwszy patent naturalizacyi.

Pod zniesionemi wałami twierdzy Kercz znaleziono napis Grecki, niestety uszkodzony, zawierający początek wyroku Arkadyjczyków na korzyść Leukona Króla, czyli Archonta Bosphoru; pochodzący z lat między 393cim i 354tym przed narodzeniem Chrystusa, zatém dawniejszy od wszystkich dotąd znalezionych napisów tego rodzaju. (G. W.)

Wiadomości od wojska przeciw Turcyi działającego.

Dostrzegacz Austryjacki donosi: »Odebraliśmy z Warszawy z d. 22. Czerwca następującą wiadomość: »Klęska wojska Tureckiego tak jest zupełna, a ściganie nieprzyjaciela nakazane Jenerałowi Hr. Pahlen tak było silne, iż wyjąwszy jeden oddział jazdy, który się cofnął do Aidos, zbiegi nigdzie się zebrać nie mogli. W. Wezyrowi udało się w towarzystwie słabego oddziału jazdy dostać się do Szumli. Kozacy wysłani w rozmaitych kierunkach przyprowadzali co chwila nowe oddziały jeńców, dział, chorągwi i bagażów, które zabrali uciekającym Turkom. Liczba dział wynosi teraz blisko 60, a strata nieprzyjaciela w zabitych około 6000. Strata nasza była równie w d. 11. Czerwca znaczna, i wynosi 1400 zabitych i 600 ranionych, między tymi dwóch Jenerałów.«

Daléj donoszą nam: »Listy z Bukarestu z d. 15. Czerwca zawierają z urzędowego źrzódła następujące wiadomości z obozu pod Silistryją z d. 11. Czerwca. »Oblężenie z dobrym skutkiem postępuje. Bateryje trzeciéj równoległéj zostały przeszłéj nocy uzbrojone, i tak doskonale popsuły lawety dział przeciwnych sobie bastyjonów, że nieprzyjaciel na ogień nasz tylko z ręcznéj broni odpowiada. Szańce zewnętrzne są także już zrujnowane. Téj nocy pociągnionych będzie sześć podwojnych koszokopów od trzeciéj równoległéj aż do stoku, gdzie potém w kilku dniach założona będzie bateryja wyłomowa o 16 działach ciężkiego wagomiaru, i zapewnie położy koniec obronie. Podług zeznania zbiegów mieszkańcy nie mają już nadziei ocalenie siebie, ponieważ artyleryja na wałach stała się niezdatną do służby i niedostatek żywności doszedł najwyższego stopnia. Nawet większa część mieszkańców życzy sobie prędko poddania twierdzy.«

Dostrzegacz Austryjacki z d. 4. Lipca wyraża: Z Odessy piszą pod d. 22. Czerwca: Wiadomości odebrane z Xięstw Multan i Wołoszczyzny, o tamecznym stanie zdrowia są ciągle bardzo niepokojące, a że pokazały się także ślady zarazy w Braiłowie i Galaczu i t. d., przeto obawiają się tu, aby się daléj nie rozszerzyła zaraża, którą lekarze biegli uznają za morowe powietrze wschodnie. Zaledwie trwoga ta przez nakazaną ścisłą kwarantannę na Dniestrze od strony lądu ustała, to znowu odnowiła się od strony morza. Stare suknie i rzeczy ranionych, chorych i zmarłych rossyjskich żołnierzy, z Warny tutaj przywiezione, zrządziły takie choroby i wypadki śmierci w kwarantannie, iż władze miejscowe przystąpić musiały do najsurowszych środków. Onegdaj wszystkie stojące w przystani okręty odprowadzone zostały w niejaką odległość od zatoki, aby zostawały jakiś czas w obserwacyi, i temu środkowi ulegać będą wszystkie nowo nadchodzące okręty; powoli palą wszystkie wyżéj namienione efekta i suknie chorych i zmarłych. Z resztą stan zdrowia tak w mieście, jakoteż w osadach okrętów stojących w porcie, jest zupełnie zaspokajającym.*)

Turcyja.

Podług wiadomości od granic Tureckich, Pasza Skutari wyruszył z tamtąd w d. 6. Czerwca w 2500 ludzi do Uskub (Skopia, na drodze do Philipopoli), gdzie zebrać się ma jeszcze więcéj wojska, które potém połączy się z armiją W. Wezyra. (D. A.)

*) Porównaj Numer 75. Gaz. n.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 28. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.